PARTICULARITĂȚILE CONTABILITĂȚII VENITURILOR ÎN SOCIETĂȚILE DE ASIGURĂRI

Olga DARII

CZU: [657.1:336.2]:369 olya.darii.98@mail.ru

The insurance system is an essential component of the national economy, and the further development of this link requires a thorough research of the particularities of insurance revenues, so that the vector of development is aimed at identifying more efficient methods to increase them.

Studierea aprofundată a particularităților veniturilor în societățile de asigurări oferă posibilitatea identificării unor metode noi de perfecționare a contabilității veniturilor în acest domeniu, atât de important pentru Republica Moldova în contextul globalizării și ascensiunii economice.

Spre deosebire de sfera producției sau a comerțului, în care producătorul (comerciantul) suportă inițial cheltuieli pentru a produce (vinde) un bun, care ulterior sunt recuperate din venitul provenit din realizarea acestor bunuri, societățile de asigurări acumulează mai întâi resursele (primele de asigurare) din care se constituie fondul de rezerve pentru asigurare şi, după aceea, suportă cheltuieli legate de lichidarea daunelor în conformitate cu prevederile contractului de asigurare. Pornind de la cele menționate mai sus, veniturile companiilor de asigurări reprezintă **primele de asigurare**, aceasta constituind suma pe care asiguratul este obligat să o plătească asigurătorului, în schimbul preluării de către asigurător a riscului asigurat [1, art. 7].

Pe lângă primele de asigurare, companiile de asigurări pot înregistra și alte venituri, cum sunt veniturile din reasigurare, modificarea fondului de rezerve, venituri din înaintarea pretențiilor de regres etc.

Recunoașterea veniturilor din activitatea de asigurare se efectuează în baza prevederilor IFRS 15 *„Venituri din contractele cu clienții” și* IFRS 4 *„Contracte de asigurare”* [2].

IFRS 15 *„Venituri din contractele cu clienții”* propune un model format din cinci etape de recunoaștere a veniturilor, după cum urmează:

1. identificarea contractului cu clientul;
2. identificarea obligațiilor de executare;

3. evaluarea (sau stabilirea prețului tranzacției);
4. alocarea prețului tranzacției la obligațiile de executare;
5. recunoașterea veniturilor la îndeplinirea obligațiilor de executare.

Venitul din asigurarea directă se înregistrează în contabilitate în baza contractului de asigurare încheiat între asigurat şi asigurător din momentul intrării acestuia în vigoare, cât şi în baza documentelor de încasare a mijloacelor băneşti.

Pentru contabilitatea veniturilor din activitatea de asigurare este destinat contul clasei 6 „Venituri" – *611 „Venituri din primele de asigurare"*, iar contul de gradul II, *611.1 „Prime brute subscrise"* este utilizat nemijlocit pentru contabilitatea veniturilor din asigurarea directă.

Particularităţile activităţii de asigurare influenţează nemijlocit asupra modului de constatare a veniturilor. Începerea asigurării din momentul achitării primei determină constatarea veniturilor conform metodei de casă, fiind utilizat în anumite situaţii şi principiul contabilităţii de angajamente.

Veniturile din reasigurare la *reasigurător* cuprind sumele rezultate din primele de reasigurare pe riscurile primite, inclusiv sumele provenite din dobânzile calculate pentru depozitul de prime acordat reasiguratului (cedentului) conform condițiilor reasigurării în momentul intrării în vigoare a contractului de reasigurare. Evidența veniturilor din reasigurare se ține la contul de gradul II – *611.2 „Prime subscrise pe riscurile primite în reasigurare și retrocesiune".*

Veniturile din reasigurare la *reasigurat* cuprind sumele comisioanelor calculate pe riscurile cedate în reasigurare conform condițiilor reasigurării. O particularitate deosebită în cadrul evidenței veniturilor din reasigurare este contul de gradul II – *611.3 „Prime cedate pe riscurile transmise în reasigurare și retrocesie"* – cont de venituri, dar care îndeplinește funcția de *Activ*, prin urmare acestea se scad din veniturile de reasigurare la sfârșitul perioadei de gestiune pentru a ilustra o imagine reală a veniturilor în situația de profit sau pierdere.

Veniturile generate de modificarea rezervelor de asigurare sunt acelea provenite, în principal, din diminuarea fondului de rezerve pe parcursul perioadei de gestiune [3].

Apariția veniturilor din diminuarea rezervei de prime necâștigate se contabilizează ca diminuare a rezervei de prime necâștigate și majorare a veniturilor din modificarea rezervei de prime necâștigate.

Conform IAS 1 „*Prezentarea situațiilor financiare*", companiile de asigurări pot prezenta situații financiare consolidate sau situații financiare individuale. Principalele deosebiri privind conținutul informației din situația de profit și pierdere prezentată de societățile de asigurări conform regulilor IAS 1 și situația de profit și pierdere prezentată în baza prevederilor SNC „*Prezentarea situațiilor financiare*" constă în aceea că prezentarea informației conform SNC se efectuează după codul rândurilor din care fac parte veniturile, pe când conform prevederilor IFRS în situația de profit sau pierdere a companiilor de asigurări se reflectă indicatori de venituri (de exemplu: „*Venituri din vânzări*", care corespunde codului rândului 010, a fost substituit cu postul „*Venituri din primele de asigurare*").

În concluzie, vom menționa că examinarea particularităților veniturilor în societățile de asigurări din Republica Moldova sub multiple aspecte a condiționat identificarea specificului activității de asigurare, care constă în următorul moment: veniturile din activitatea de asigurare se recunosc fără a cunoaște costurile sau cheltuielile necesare pentru obținerea veniturilor (cum ar fi în cazul activității de producere, comerț, servicii), deoarece cheltuielile din activitatea de asigurare privind despăgubirile de asigurare sunt probabile, incerte și se cunoaște doar mărimea maximă a acestora.

Constatarea veniturilor la *inițierea* tranzacţiei, şi nu la *încheierea* (finalizarea) acesteia, poate genera riscul de supraevaluare a veniturilor, de aceea pentru a preveni acest risc și a reflecta o imagine cât mai obiectivă a informației privind veniturile în situațiile financiare, companiile de asigurări formează fondul rezervelor de prime necâștigate care se actualizează pe măsura încasării veniturilor din primele de asigurare.

Referințe:

1. Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 21.12.2006. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* nr. 47-49 din 6 aprilie 2007.
2. Standarde Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), inclusiv Standarde Internaționale de Contabilitate (IAS) recepționate la 03.11.2015.
3. Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la aprobarea Regulamentului privind rezervele tehnice de asigurare nr. 1/5 din

11.01.2011. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 37-38 din 11 martie 2011.
4. DOLGHI, C., DOLGHI, V. *Contabilitatea societăților de asigurări. Politici contabile conform IFRS*. Chișinău: CEP USM, 2016. ISBN 978-9975-71-875-2.
5. LAZARI, L. *Particularitățile contabilității în societățile de asigurări.* Chișinău: ASEM, 2008. ISBN978-9975-75-420-0.